

การบังคับใช้โทษอาญาภัยใต้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542

นางสาวจันท์ภูษา หนุมาน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาดิศศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-1097-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE CRIMINAL SANCTION UNDER TRADE COMPETITION ACT, B.E. 2542

Ms. Thananya Hanumart

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-53-1097-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การบังคับใช้โทษอาญาภัยได้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า

พ.ศ. 2542

โดย

นางสาวฐานันดุณยา หนูมาศ

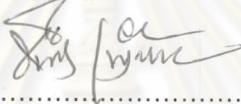
ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. ปารีณา ศรีวนิชย์

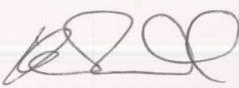
คณะกรรมการนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีคณะนิติศาสตร์

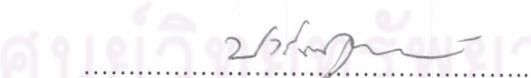
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิตพันธุ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

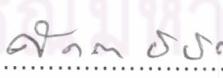
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร. ปารีณา ศรีวนิชย์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดา อนิตกุล)

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การบังคับใช้โทษอาญาภัยใต้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า

พ.ศ. 2542

โดย

นางสาวฐานันดูญา หนูมาศ

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. ปารีณา ศรีวนิชย์

คณะกรรมการนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีคณะนิติศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร. ปารีณา ศรีวนิชย์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดา ชนิดกุล)

4486065534 : MAJOR LAW

KEY WORD : CRIMINAL SANCTION / TRADE COMPETITION

THANANYA HANUMART : THE CRIMINAL SANCTION UNDER TRADE COMPETITION

ACT, B.E. 2542, THESIS ADVISOR : PAREENA SRIVANIT, S.J.D., 181 pp.

ISBN 974-53-1097-2

The paramount objective of the Trade Competition Act, B.E. 2542 is to prevent a trade monopoly and to promote a fair competition in the commercial arena. To achieve the goal the statute provides 5 measures: an abuse of dominance position, a mergence, restraints of trade, a control of entrepreneurs' behaviour, unfair trade practices etc. Violators are subject to certain penalties including jail sentence and fine. The jail sentence aims to deal with body of the offenders provided in the act arise from the business operation. Thus, the focus of this thesis is to study the suitability to apply criminal sanctions in a business operation.

The results of this research show that the criminal sanctions provided by the act are not necessary and suitable for dealing with offences relating to business operation. Although the entrepreneurs who have committed such offences are given a jail sentence, the damage caused by their action in the market cannot be reduced. On the other hand, the offender are stigmatized and considered criminals as violent as offenders of other crimes. As a result, some entrepreneurs may not be so active in trade competition for fear of being subject to criminal sanctions.

The author suggests legal amendments that impose criminal sanctions in a case of certain offences that produce serious effects to the national economy only. For example, an abuse of dominance position (section 25) and restraints of trade (section 27(1)-(4)). The new legal provision will help promoting the trade competition is of the main purpose of this statute.

Field of Study	Laws	Student's signature.....	..... <i>ธนาณัท วนะรักษ์</i>
Academic year	2004	Advisor's signature.....	..... <i>พัชราภา วนะรักษ์</i>

ฐานัญญา หนุมาศ : การบังคับใช้โทษอาญาภายใต้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542, THE CRIMINAL SANCTION UNDER TRADE COMPETITION ACT, B.E. 2542
อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. ปารีณา ศรีวนิชย์, 181 หน้า, ISBN 974-53-1097-2

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 มีเจตนาرمณในการป้องกันการกระทำอันเป็นการผูกขาดและส่งเสริมให้มีการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรีและเป็นธรรม ดังนั้น จึงกำหนดมาตรการที่สำคัญ 5 ประการ คือ การใช้อำนาจหนีอตตลาด การควบรวมกิจการ การจำกัดทางด้านการค้า การควบคุมพฤติกรรมของผู้ประกอบการ และการแข่งขันทางการค้าโดยไม่เป็นธรรม โดยที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ผู้ที่ละเมิดฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวต้องรับโทษทางอาญาในรูปของโทษจำคุกและโทษปรับ โดยทั่วไปแล้ว โทษทางอาญาทั้งนั้นมุ่งที่จะดำเนินการกับเนื้อตัวร่วงกายของผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ แต่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติเกิดจากการดำเนินธุรกิจ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งศึกษาถึงความเหมาะสมในการนำโทษทางอาญาใช้สำหรับความผิดที่เกิดจาก การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ผลจากการศึกษาพบว่า โทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 นั้นไม่มีความจำเป็นและไม่เหมาะสมกับลักษณะของความผิดทางเศรษฐกิจ การลงโทษผู้ประกอบการที่กระทำความผิดโดยการจำคุกนั้น มิได้เป็นการเยียวยาความเสียหายจากสภาพการผูกขาดที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง และในทางกลับกันพบว่าผู้ประกอบการที่กระทำความผิดกลับถูกสั่งคอมมอนว่าเป็นอาชญากรเช่นเดียวกับผู้กระทำการกระทำความผิดทางอาญาอื่นๆ ผลเสียที่ตามมาคือ เพราะผู้ประกอบการไม่กล้าที่จะทำการแข่งขันเพราเกรงว่าจะได้รับโทษทางอาญา ผลลัพธ์ระบบเศรษฐกิจไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควร

ผู้เขียนขอเสนอแนะว่าควรทบทวนและแก้ไขบทลงโทษทางอาญา ตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยการกำหนดโทษอาญาเฉพาะในบางความผิดที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างร้ายแรงเท่านั้น ดังเช่น มาตราการเกี่ยวกับการใช้อำนาจหนีอตตลาด(มาตรา 25) และการกระทำอันเป็นการจำกัดทางการค้าในบางประเภท (มาตรา 27(1)-(4)) เพื่อให้การบังคับกฎหมาย ตามกฎหมายการแข่งขันทางการค้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยังเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐในการส่งเสริมทางการการแข่งขันการค้าของประเทศต่อไป

สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนิสิต..... ฐานัญญา หนุมาศ¹
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... 2/.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ
ท่านอาจารย์ ดร. ปารีณา ศรีวนิชย์ ที่กтуณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และกรุณา
ให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์

ผู้เขียนขอขอบขอบคุณท่านอาจารย์รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรคิริ
ที่ได้กรุณาสละเวลา.rับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ผู้เขียนขอขอบขอบคุณท่านอาจารย์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดา ชนิตกุล
ที่ได้กรุณาสละเวลาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ความรู้ ข้อมูล คำแนะนำ และ
ข้อคิดที่มีค่ายิ่งตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์

ผู้เขียนขอขอบขอบคุณท่านอาจารย์รองศาสตราจารย์ สุธีร์ ศุภานิตย์ ที่ได้
กรุณาให้ความรู้ ข้อมูล คำแนะนำ และข้อคิดที่มีค่ายิ่งในการทำวิทยานิพนธ์

ผู้เขียนขอขอบขอบคุณผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานที่ฝ่ายพัฒนากฎหมาย
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตลอดจนผู้มีอุปการคุณท่านอื่นๆ ที่มิได้กล่าวนามไว้ที่นี่ ที่
กรุณาให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการเขียนวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ

ท้ายนี้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลงมิได้เลย หากผู้เขียนไม่ได้รับความรักและ
กำลังใจที่มีค่ายิ่งจากคุณแม่และน้องชาย ตลอดจนสมาชิกในครอบครัวทุกคน ที่ให้การสนับสนุน
ในทุกๆ ด้านแก่ผู้เขียนด้วยดีตลอดมา

ศูนย์วิทยบรหพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ ๑

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ ๑

กิตติกรรมประกาศ ๑

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความสำคัญและเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐาน.....	6
1.3 วัตถุประสงค์.....	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8

บทที่ 2 แนวความคิดเรื่องไทย ความหมาย และวัตถุประสงค์ในการลงไทย

2.1 ไทยอย่าง.....	8
2.1.1 ความหมายของไทย.....	8
2.1.1.1 ไทยในทางทั่วไป.....	8
2.1.1.2 ไทยในทางกฎหมาย.....	10
2.2.2 วัตถุประสงค์ในการลงไทย.....	11
2.2.2.1 ทฤษฎีการลงไทยเพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทน.....	12
2.2.2.2 ทฤษฎีการลงไทยเพื่อเป็นการชั่มชู.....	15
2.2.2.3 ทฤษฎีการลงไทยเพื่อเป็นการตัดโอกาส ในการกระทำการผิด.....	18
2.2.2.4 ทฤษฎีการลงไทยเพื่อเป็นการแก้ไขหรือฟื้นฟู จิตใจผู้กระทำการผิด	20
2.2.3 ขอบเขตของการลงไทยทางกฎหมาย.....	21

2.2.4	ประเภทของการลงทุนทางอาชญา.....	23
2.2.5	ผู้ที่จะถูกลงโทษอาชญา.....	26
2.2.5.1	บุคคลธรรมดा.....	26
2.2.5.2	นิติบุคคลและผู้แทนนิติบุคคล.....	26
2.2.6	การลงทุนในอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.....	29
2.2.7	ลักษณะและมาตรการการลงทุนของอาชญากรรม ทางเศรษฐกิจ.....	30
2.2.8	ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย กับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.....	30
2.2.9	อาชญากรรมทางเศรษฐกิจกับการแข่งขันทางการค้า.....	31
2.2	โภชนาเเพ่ง.....	32
2.3	โภชนาปักครอง.....	35

บทที่ 3 ความคิดพื้นฐาน ทฤษฎี และหลักการของกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวกับ การแข่งขันทางการค้า

3.1	แนวความคิดพื้นฐานทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์การแข่งขันทางการค้า.....	38
3.1.1	พฤษติกรรมในทางเศรษฐกิจ.....	38
3.1.2	ลักษณะของการแข่งขันทางการค้า.....	38
3.2	แนวคิดและกฎหมายที่เกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้าของ ประเทศไทย.....	41
3.2.1	ความเป็นมาและแนวคิดทางประวัติศาสตร์.....	41
3.2.2	กฎหมายที่เกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า.....	43
3.2.3	มาตรการลงทุนทางอาชญา.....	52
3.2.4	องค์กรในการบังคับใช้กฎหมาย.....	52
3.3	แนวคิดและกฎหมายที่เกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้าของประเทศไทย.....	54
3.3.1	ที่มาและพัฒนาการทางประวัติศาสตร์.....	54
3.3.2	กฎหมายที่เกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า.....	55
3.3.3	มาตรการลงทุนทางอาชญา.....	58
3.3.4	องค์กรในการบังคับใช้กฎหมาย.....	58

3.4 แนวคิดและกฎหมายที่เกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า ของประเทศไทย.....	59
3.4.1 ที่มาและพัฒนาการทางประวัติศาสตร์.....	59
3.4.2 กฎหมายที่เกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า.....	60
3.4.3 มาตรการลงโทษทางอาญา.....	67
3.4.4 องค์กรในการบังคับใช้กฎหมาย.....	67
3.5 แนวคิดและกฎหมายที่เกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า ของประเทศอสเตรเลีย.....	70
3.5.1 ที่มาและพัฒนาการทางประวัติศาสตร์.....	70
3.5.2 กฎหมายที่เกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า.....	72
3.5.3 องค์กรในการบังคับใช้กฎหมาย.....	75
บทที่ 4 การบังคับใช้โทษอาญาภายใต้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542	
4.1 สราะสำคัญของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542.....	80
4.1.1 องค์กรในการบังคับใช้กฎหมาย.....	80
4.1.2 มาตรการบังคับใช้กฎหมาย.....	82
4.1.2.1 มาตรการทางอาญา.....	82
4.1.2.2 มาตรการทางปกครอง.....	84
4.1.2.3 มาตรการทางแพ่ง.....	84
4.2 มาตรการที่เกี่ยวกับการบังคับใช้โทษอาญา.....	85
4.2.1 มาตรการควบคุมการพฤติกรรมของผู้มีอำนาจหนែតตลาด (มาตรา 25).....	85
4.2.2 มาตรการควบคุมการควบกิจการ (มาตรา 26).....	88
4.2.3 มาตรการควบคุมพฤติกรรมของบรรดาผู้ประกอบธุรกิจ (มาตรา 27).....	90
4.2.4 มาตรการควบคุมการพฤติกรรมผู้ประกอบธุรกิจในตลาดที่มี ความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้ประกอบธุรกิจที่อยู่นอกราชอาณาจักร (มาตรา 28).....	93
4.2.5 มาตรการควบคุมไม่ให้ผู้ประกอบธุรกิจที่อยู่ในตลาดทำลาย การแข่งขันระหว่างกัน (มาตรา 29).....	93
4.3 ปัญหาการบังคับใช้โทษอาญา.....	95

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป.....	98
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	102
 รายการอ้างอิง.....	104
 ภาคผนวก.....	105
ภาคผนวก ก.....	106
ภาคผนวก ข	123
ภาคผนวก ค	138
 ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	181

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1..... 78

ตารางที่ 2..... 79

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย